

"İşte, size söylediğim sözler hayalin elinde kalsın, mihenge vurunuz. Eğer altın çıktıysa kalbde saklayınız. Bakır çıktıysa, çok gıybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız..." Bu sözlerde anlatılmak istenen nedir; nasıl bir ölçü çıkarmalıyız?

İslam dininin ana kaynakları ve temel ölçüleri Kur'an ve sünnettir. Kur'an ve sünnetin de en istikametli ve doğru yorumu ve ümmetin ekseriyetini temsil eden mezhep **Ehl-i sünnet ve'l-cemaattir.** Onun için İslam alimleri İslam mihengini ve mizanını **Kur'an, sünnet, icma ve kıyas** olarak dört delil çerçevesinde tespit ve tayin etmişlerdir. Bu temel prensipler İslam'ın mihengidir. Bütün düşünce ve fikirler bu mihenge vurulur, şayet uygunsu kabul edilir, değilse reddedilir. Bu bütün insanlar için geçerlidir.

Üstad da **"Benim fikirlerim şayet Kur'an, sünnet ve icmaya uygunsu alıp akıl cebinize koyun, yok uygun değilse geri bana iade edin."** diye bize usul ve metot dersi veriyor. Körü körüne taassup ile bir fikre ya da şahsa bağlanmak İslam açısından hoş görülmemiştir.

Büyüklerin sözlerini **mihenge vurmak**, genel hatları ile İslam'ın temel kaynaklarının çizmiş olduğu çerçeveye uygun olup olmadığına bakmak ile olabilir. Zaten ehil olanlar genel çerçeveyi bilirler, biz de cahil de olsak umumi caddeyi takip etmek ile süzgeç görevini yapabiliriz. Yani aydın ve alim insanların oluşturduğu genel kamuoyuna dahil olmak ile yabancı ve bidat olan düşüncelerden kendimizi koruyabiliriz. Şahısların fikirlerini de bu şekil ile denetleyebiliriz. Peygamber Efendimiz (asm) bu manaya **"Ümmetim batıl bir şeyde birleşmez."**(1) hadisi ile işaret ediyor. Zaten Ehl-i sünnet geleneği ve fikri tam olarak ümmetin dem ve damarlarına yerleştiği için yabancı ve bidat fikirler kolaylıkla fark edilebilir bir hale gelmiştir.

Bu mülahaza ile Üstat faraza Ehl-i sünnete uygun olmayan bir görüş söylemiş olsa, biz **"Üstat söyledi, kabul etmeliyiz"** dersek, Üstada da muhalif düşmüş oluruz. Onun için Üstad bizi ehl-i tahkik olamaya davet ediyor ve taassup ve taklidi zecr ediyor.

Dünya işlerinde nasıl en iyisini ve en güzelini bulmak için kılı kırk yararız ve araştırırız, ebedi saadetimiz için de aynı gayret ve inceliği göstermek her insanın vazifesidir. Onun için cehalet mazeret değildir.

"... Bakır çıktıysa, çok gıybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız, bana reddediniz, gönderiniz." Bu sözler ise işin önemini ve hassasiyetini vurgulayan

bir ifade biçimidir. Yani Üstat Hazretleri bu sözleri ile "**İşkembeden ve hevasından konuşanlara itibar etmeyin, onların sözlerine bir değer atfetmeyin.**" demek istiyor. Yoksa böyle insanlara gıybet ve beddua edilebileceğini ima etmiyor. Sadece işi bilmeyen insanlara, bakır gibi değersiz bilgileri altın diye yutturmaya çalışanlara karşı uyarıyor.

(1) bk. *Trimiz, Fiten,7; İbn Mace, Fiten, 8.*